

**ΘΕΜΑ: Θέσεις της Ν.Δ. στο θέμα της εκλογής
του Προέδρου της Δημοκρατίας**

1. *Εισαγωγικά*

Η στάση της Νέας Δημοκρατίας για την εκλογή ΠτΔ είναι αντιφατική, ανακόλουθη και αναξιόπιστη. Τόσο σε επίπεδο συνταγματικής πολιτικής, κατά τη συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος, όσο και κατά τη συζήτηση ενόψει της ανάδειξης ΠτΔ το Φεβρουάριο του 2000 η Ν.Δ. δεν κατόρθωσε να εκφέρει σοβαρή άποψη. Δεν ανταποκρίθηκε δηλαδή στη θεσμική υποχρέωση της αξιωματικής αντιπολίτευσης να προβάλλει εποικοδομητικές προτάσεις. Δέσμια ενός πολιτικού καιροσκοπισμού που την καταδικάζει σε μία στείρα άρνηση εγκλωβίστηκε σε μία σειρά κοντόφθαλμων τακτικισμών. Η θεσμική αντιμετώπιση που επιφυλάσσει η Ν.Δ. στην εκλογή του ΠτΔ υπονομεύει έτσι τη λειτουργία του πολιτεύματος και προκαλεί αμηχανία στα ίδια τα στελέχη της, τα οποία αναγκάζονται να διατυπώνουν αλληλοσυγκρουόμενες προτάσεις. Η θεσμική και πολιτική αγκύλωση και η περιθωριοποίηση της Ν.Δ. κατά τη συζήτηση για την εκλογή του ΠτΔ αναλύεται ως εξής:

2. *Η Ν.Δ. δεν έχει θεσμική άποψη για το ζήτημα.*

Στις προτάσεις του ΠΑΣΟΚ για την εκλογίκευση της εκλογής του ΠτΔ με την αποσύνδεσή της από την απειλή διάλυσης της Βουλής, η Ν.Δ. διχάσθηκε μεταξύ των υποστηρικτών της άμεσης (Κ. Μητσοτάκης και ορισμένοι βουλευτές που τον ακολούθησαν) και έμμεσης εκλογής. Οι υποστηρικτές της πρώτης άποψης ψήφισαν μάλιστα υπέρ της πρότασης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Αντίθετα, η πολύ μεγάλη πλειοψηφία των βουλευτών της Ν.Δ. τάχθηκε κατά της τροποποίησης της διάταξης, με το επιχείρημα ότι η εκλογή ΠτΔ απαιτεί, σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως της έντασης που ενδέχεται να προκαλέσει στη λειτουργία του πολιτεύματος, αυξημένη πλειοψηφία. Το ΠΑΣΟΚ

αντέτεινε ότι η άποψη της Ν.Δ. προβάλλεται προσχηματικά, αφού η ευρεία και διακομματική συναίνεση δεν διασφαλίζεται μόνο με την αυξημένη πλειοψηφία των 3/5.

Η στάση της Ν.Δ. ενόψει της επικείμενης εκλογής του ΠτΔ έρχεται να επιβεβαιώσει την αντιφατικότητα, την ανακολουθία και την έλλειψη κάθε ίχνους αξιοπιστίας στην επιχειρηματολογία της. Την συναίνεση, υπέρ της οποίας κόπτονταν τότε, εγκαταλείπει τώρα άδοξα για προφανείς λόγους εκλογικής τακτικής και κομματικής σκοπιμότητας, ενώ ο σημερινός Πρόεδρος προέρχεται από το χώρο της και κατά τη εκτίμηση όλων των πολιτικών δυνάμεων, ακόμη και της ίδιας, επιτελεί άψογα τα καθήκοντά του και τιμά το λειτούργημά του.

3. Η Ν.Δ. δεν έχει πολιτική άποψη για την επικείμενη εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Η ηγεσία της Ν.Δ. πίστευε μετά της Ευρωεκλογές ότι ήταν σε θέση, μη υπολογίζοντας το κόστος για τους θεσμούς και την αναπτυξιακή πορεία της χώρας, να «σύρει» την Κυβέρνηση σε εκλογές το Μάρτιο με μοναδικό και ομολογημένο στόχο την πτώση της. Η καιροσκοπική αυτή πολιτική παραγνώριζε την επιταγή του Συντάγματος που επιβάλλει πρώτιστα την αναζήτηση συναινετικής εκλογής ΠτΔ, αλλά και την αποδοχή που έχει ο Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος στη συντριπτική πλειονότητα του λαού, ανεξαρτήτως πολιτικής και κομματικής τοποθέτησης. Η Ν.Δ. παραγνώριζε επίσης ότι η χώρα έχει ανάγκη από ηρεμία και συγκέντρωση δυνάμεων στην προσπάθεια να επιτύχει την ένταξή της στην ΟΝΕ.

Ο θεσμικός και πολιτικός αυτός καιροσκοπισμός ήταν επόμενο να την οδηγήσει σε απομόνωση. Γρήγορα πάντως άρχισε να διαπιστώνει ότι η άρνησή της να ανταποκριθεί στην έγκαιρη πρόταση του ΠΑΣΟΚ για συναινετική εκλογή του Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου και για προσήλωση στο γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος και στην εύρυθμη λειτουργία του πολιτεύματος συναντούσε την αποδοκιμασία και των ιδίων της των οπαδών.

4. Η Ν.Δ. δεν μπορεί να διαμορφώσει ενιαία στάση και να επιδιώξει τον απεγκλωβισμό της από το θεσμικό και πολιτικό αδιέξοδο στο οποίο οδηγήθηκε.

Η ηγεσία της, αδύναμη να αποφασίσει εγκαίρως, μεταθέτει για τον Ιανουάριο του 2000 τη διαμόρφωση και τη γνωστοποίηση της στάσης της, ενώ κορυφαία στελέχη της προσπαθούν, με νευρικήτητα, να καλύψουν το κενό με αλληλοσυγκρουόμενες τοποθετήσεις.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι κυριότερες:

- Υπόδειξη του Κ. Μητσοτάκη ως υποψηφίου της Ν.Δ. (άμεσα ορισμένοι βουλευτές της Ν.Δ. και έμμεσα η Ντ. Μπακογιάννη). Η άποψη αυτή είναι σαφής, δεν υιοθετείται όμως από την ηγεσία του κόμματος.

- Καμία υπόδειξη υποψηφίου, με τη δήλωση ότι θα υποστηριχθεί η εκλογή του Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου μετά τις εκλογές με μονοκομματική μάλλον κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Η πρόταση αποτελεί “χρησιμοποίηση”, χωρίς προφάσεις, του προσώπου του Προέδρου σε κομματικά παιχνίδια, προφανή διαστροφή των θεσμών και καταστρατήγηση του Συντάγματος.

- Καμία υπόδειξη υποψηφίου πριν τη διάλυση της Βουλής, πρόταση δε για τον Πρόεδρο αφού αρχίσει η προεκλογική περίοδος (Ντ. Μπακογιάννη). Η πρόταση συνιστά ευθεία παραβίαση των συνταγματικών διαδικασιών, υπονόμηση της ομαλής λειτουργίας του πολιτεύματος και αθέμιτη εμπλοκή του ΠτΔ στην προεκλογική αντιπαράθεση.

- Συναινετική εκλογή του Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου από την παρούσα Βουλή με “αντάλλαγμα” την προκήρυξη εκλογών τον Ιούνιο αντί του Σεπτεμβρίου του 2000 (Μ. Έβερτ, Γ. Ράλλης). Η πρόταση ισοδυναμεί με “στροφή” της Ν.Δ. και παραδοχή ότι δεν μπορεί να προξενήσει τεχνητά εκλογές το Μάρτιο χωρίς να επωμιστεί απαγορευτικό γι’ αυτήν πολιτικό κόστος. Το σκέλος της πρότασης που αφορά τις εκλογές τον Ιούνιο, έχοντας προφανή σκοπό να διασώσει τη Ν.Δ. από την εντύπωση της άτακτης υποχώρησης, συνιστά κατάφωρη παραβίαση του Συντάγματος: διάλυση της Βουλής κατά σαφή απόκλιση από τους σχετικούς ορισμούς του.

- Συναινετική εκλογή του Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου το Μάρτιο με “πλαίσιο πολιτικής συμφωνίας” των κομμάτων (Γ. Βαρβιτσιώτης). Ως όρος για τη συναίνεση της

Ν.Δ. στην εκλογή ΠτΔ προβάλλεται η θέσπιση κανόνων διαφάνειας στις προμήθειες και τα δημόσια έργα, στη χρηματοδότηση των κομμάτων και στη λειτουργία των Μ.Μ.Ε. Πρόκειται για προσπάθεια σύνδεσης της τακτικής της σκανδαλολογίας, που επέλεξε ως έσχατη λύση ανάγκης η ηγεσία της Ν.Δ., με την εκλογή του ΠτΔ. Η πρόταση αποτελεί εμφανώς την κορύφωση της αγωνίας της Ν.Δ. για απεγκλωβισμό από τη θεσμικά και πολιτικά ανεύθυνη άρνησή της στην εκλογή του Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου. Ταυτόχρονα, αποτελεί και την πιο προκλητική πρόταση παλαιοκομματικής συναλλαγής και παιδαριώδους μικροκομματικού παιχνιδιού εντυπώσεων. Είναι προφανές ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν πρόκειται να συμπράξει σ' αυτήν την βάνανυση περιφρόνηση των θεσμών με εμπλοκή του ΠτΔ στη λασπολογία της Ν.Δ.

5. Η ανακολουθία της Ν.Δ. ενόψει της αναθεώρησης του Συντάγματος.

Οι παραπάνω “προτάσεις”, προϊόντα της αμηχανίας που δημιουργεί η έλλειψη συγκροτημένης άποψης εκμέρους της ηγεσίας της Ν.Δ., είναι μεταξύ τους αντιφατικές, καθώς, υποταγμένες στην προσωπική στρατηγική όσων τις υποστηρίζουν, υπακούουν σε διαφορετική κάθε φορά πολιτική και θεσμική λογική. Ένα μόνο στοιχείο τις συνδέει: όλες ανεξαιρέτως αποτελούν πλήρη ανατροπή της στάσης της κατά τη συζήτηση της αναθεώρησης του Συντάγματος για την εκλογή ΠτΔ. Την άποψη που υποστήριζαν κατά τη διαμόρφωση της σχετικής πρότασης, ότι δηλαδή η εκλογή ΠτΔ με αυξημένη πλειοψηφία πρέπει να είναι υπεράνω πάσης κομματικής αντιπαράθεσως, εγκαταλείπουν τώρα ατάκτως χωρίς να νιώσουν την παραμικρή ανάγκη να εξηγήσουν την μεταστροφή τους. Τότε επιχειρηματολογούσαν επίμονα υπέρ της αυξημένης πλειοψηφίας και τώρα διαπίστωσαν ότι έκαναν λάθος; Κι αν είναι έτσι, ας δηλώσουν τι θα πράξουν στην αναθεωρητική Βουλή σε λίγους μήνες.

Η σημερινή στάση της Ν.Δ. είναι όχι μόνον ανακόλουθη, αλλά συνιστά εξαπάτηση του λαού. Διερωτάται λοιπόν κανείς αν η ηγεσία της θα αρκεσθεί σ' αυτό ή θα συνεχίσει τον εμπαιγμό και κατά την επικείμενη αναθεώρηση του Συντάγματος, υποβαθμίζοντας και ευτελίζοντας το θεσμικό της λόγο.

6. Μερικά ερωτήματα.

Η επικείμενη εκλογή ΠτΔ αποτελεί κορυφαία στιγμή στη λειτουργία του πολιτεύματος και θα είναι το πρώτο σημαντικό πολιτειακό γεγονός της νέας χιλιετίας. Εξάλλου, η πραγματοποίησή της συμπίπτει με την υποβολή της αίτησης και την έναρξη των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ.

Η Ν.Δ. τίθεται έτσι ενώπιον τεράστιων πολιτικών, θεσμικών, συνταγματικών και ιστορικών ευθυνών. Ερωτάται συγκεκριμένα:

- Θα σταματήσει να συμπεριφέρεται ως ταραξίας της πολιτικής ζωής σε στιγμές ύψιστης ευθύνης για τη χώρα ή θα συνεχίσει να υιοθετεί τον παλαιοκομματικό τακτικισμό, αδιαφορώντας για τις συνέπειές του;

- Θα επιμείνει στον απαράδεκτο συνταγματικό καιροσκοπισμό της, κοπτόμενη για την ανάγκη ευρείας συναίνεσης για την εκλογή ΠτΔ και αρνούμενη να κάνει πράξη τα λόγια της, συναινώντας στην εκλογή ενός προσώπου καθολικής αναγνώρισης που τιμά το λειτούργημά του;

- Θα συνεχίσει να εμπαιίζει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, πλέκοντας το εγκώμιό του και υπονομεύοντας ταυτόχρονα την εκλογή του, ή θα αποφασίσει την πρόταση άλλου υποψηφίου;

- Θα εξακολουθήσει τον πολιτικό αμοραλισμό της εμπλοκής της εκλογής του αρχηγού του κράτους σε αθέμιτες μεθοδεύσεις που εξυπηρετούν μόνο τις τακτικές επιλογές της και έχουν ως συνέπεια την καταβαράθρωση των θεσμών;

Η ώρα της ευθύνης και της αλήθειας έφθασε. Το ΠΑΣΟΚ πρότεινε έγκαιρα την επανεκλογή του, κατά γενική αποδοχή, άξιου και επιτυχημένου Προέδρου της Δημοκρατίας. Το Σύνταγμα και οι πολίτες απαιτούν από τα κόμματα μία θεσμικά και πολιτικά καθαρή λύση.

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 1999